

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: Kž-41/04

Brčko, 21.04.2004. godine

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od predsjednika suda Damjana Kaurinovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Zijada Kadrića i Mirze Jusufovića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Olge Antolović, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv osumnjičenog M. M., zbog krivičnog djela falsifikovanja isprave iz člana 367 stav 2 u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH, odlučujući po žalbi branioca osumnjičenog, advokata Kancelarije za pravnu pomoć u Brčko Distriktu BiH S. M. izjavljenoj protiv rješenja Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj Kir-39/04 od 13.04.2004. godine, na sjednici vijeća održanoj 21.04.2004. godine donio je

R J E Š E N J E

Odbija se kao neosnovana žalba branioca osumnjičenog M. M., advokata S. M. izjavljena protiv rješenja Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kir-39/04 od 13.04.2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem sudije za prethodni postupak Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Osnovni sud BD BiH) broj Kir-39/04 od 13.04.2004. godine protiv M. M., osumnjičenog da je počinio krivično djelo falsifikovanja isprave iz člana 367 stav 2 u vezi sa stavom 1 Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ-a BD BiH) određen je pritvor u trajanju od mjesec dana a iz razloga predviđenih u članu 132 stav 1 tačka a) Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a BD BiH).

Protiv navedenog rješenja žalbu je u zakonskom roku izjavila branilac osumnjičenog M. M., advokat Kancelarije za pravnu pomoć u Brčko Distriktu BiH S. M., zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Predlaže da Apelacioni sud Brčko Distrikta BiH žalbu uvaži i pobijano rješenje ukine.

Obrazlažući žalbu navodi da činjenice koje je prvostepeni sud utvrdio u pobijanom rješenju: da se osumnjičenom nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva na adresu u Lj. te da očigledno izbjegava prijem poziva, su shodno odredbama člana 125 ZKP-a BD BiH bile razlog za određivanje mjere - Naredbe za dovođenje a ne pritvora. Stoga je navedeni sud donoseći pobijano rješenje učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 2 ZKP-a BD BiH.

Dalje navodi da je navedena bitna povreda odredaba krivičnog postupka učinjena i time što je sud prilikom donošenja rješenja o određivanju pritvora u toku istrage utvrdio da postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni izvršio krivično djelo koje je predmet istrage te je time prejudicirao stvar, pošto se pitanje postojanja osnovane sumnje od strane suda rješava prilikom potvrđivanja optužnice.

Mjera pritvora njenom branjeniku se nije mogla odrediti ni zbog činjenice da prije određivanja te mjere osumnjičenom nije omogućeno da se izjasni, odnosno sasluša pred sudijom u vezi prijedloga tužioca za određivanje pritvora, čime je navedeni sud povrijedio odredbe člana 5 stav 3 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda koje nalažu da se lica lišena slobode po članu 5 stav 1 navedene Konvencije moraju odmah izvesti pred sudiju ili ovlašćeno lice koje vrši sudsku funkciju kako bi se ta lica saslušala. Iz navedenih odredbi Konvencije jasno proizilazi zaključak da se osumnjičenom koji nije prethodno saslušan od strane sudije ne može izreći mjera pritvora a što se u konkretnom slučaju dogodilo.

Ukoliko je osumnjičeni M. M. bio nedostupan organima gonjenja zbog nepoznate adrese te je zbog toga bilo neophodno za njim izdati potjernicu, sud je, s obzirom da ne postoje uvjeti za određivanje pritvora iz gore navedenih razloga, da bi ispunio uvjete iz člana 425 ZKP-a BD BiH, bio dužan postupiti po članu 125 stav 1 ili stav 2 ZKP-a BD BiH.

Po ocjeni vijeća ovog suda žalba branioca osumnjičenog M. M. je u cijelosti neosnovana.

Nije opravdan prigovor žalioca da je sud u smislu člana 125 ZKP-a BD BiH trebao u konkretnom slučaju izdati naredbu za dovođenje osumnjičenog te da stoga nije bilo mjesta određivanju mjere pritvora. Takav prigovor je neosnovan zbog toga što je mjesto prebivališta osumnjičenog van teritorije BiH, odnosno u RS, tako da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta izdavanju naredbe za dovođenje jer se ista ne bi mogla realizovati. Takva naredba se, kada su ispunjeni zakonski uslovi, izdaje kada osumnjičeni ima prebivalište na području BiH. Osumnjičeni je prilikom davanja izjave u toku istrage pred Državnom graničnom službom BiH – Terenska kancelarija S., Jedinica – P. iz B. dana 04.02. 2004. godine prijavio adresu ul. ... br. ... – Lj. - RS, ali mu se kasnije na tu adresu poziv, radi prisustva krivičnom postupku, nije mogao uručiti jer je navodno odselio sa naznačene adrese. Sud je utvrđujući da osumnjičeni očigledno izbjegava prijem poziva dana 13.04.2004. godine donio pobijano rješenje o određivanju pritvora osumnjičenom iz razloga predviđenih u članu 132 stav 1 tačka a) ZKP-a BD BiH, te je nakon toga istog dana, u smislu odredbi člana 425 ZKP-a BD BiH izdao Naredbu da se za osumnjičenim izda potjernica te nakon pronalaženja liši slobode. Stoga je bilo opravdano da sud u konkretnom slučaju donese rješenje o određivanju pritvora osumnjičenom, a ne da izdaje naredbu za njegovo dovođenje. Prema tome, sud nije učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297 stav 2 ZKP-a BD BiH time što je u konkretnom slučaju donio rješenje o određivanju pritvora osumnjičenom umjesto da je izdao naredbu za njegovo dovođenje.

Stav žalioca da je prvostepeni sud učinio navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka i zbog toga što je prilikom donošenja rješenja o određivanju pritvora u toku istrage utvrdio da postoji osnovana sumnja da je M. M. počinio krivično djelo koje je predmet istrage te da je time prejudicirao stvar pošto se

postojanje osnovane sumnje od strane suda rješava tek prilikom potvrđivanja optužnice, također je pogrešan.

Jedna od mjera predviđenih u članu 123 stav 1 ZKP-a BD BiH kojom se obezbjeđuje prisustvo osumnjičenog, odnosno optuženog krivičnom postupku i uspješno vođenje krivičnog postupka je i pritvor. Tu mjeru sud može, u zakonu propisanim uslovima odrediti samo ukoliko je prethodno utvrdio da postoji osnovana sumnja da je određena osoba učinila krivično djelo za koje se sumnjiči, a što jasno proizilazi iz odredaba člana 132 stav 1 ZKP-a BD BiH. Pošto mjeru pritvora sud može odrediti i prije potvrđivanja optužnice pogrešan je stav žalioca da sud nije mogao prije potvrđivanja optužnice utvrđivati da postoji osnovana sumnja da je branjenik žalioca počinio krivično djelo za koje se sumnjiči. Naprotiv, prije nego što je donio odluku o određivanju pritvora M. M. sud je u skladu sa navedenim odredbama člana 132 stav 1 ZKP-a BD BiH bio obavezan da prvenstveno utvrdi da li postoji osnovana sumnja da je navedeno lice počinilo krivično djelo za koje se sumnjiči, pa je to prvostepeni sud i utvrđivao u skladu sa pomenutim zakonskim propisom tako da time nije počinio pomenutu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju se branilac osumnjičenog u žalbi poziva.

Isto tako ovaj sud ocjenjuje da prvostepeni sud nije povrijedio odredbe člana 5 stav 3 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda time što je donio rješenje o određivanju pritvora osumnjičenom M. M. a da prije toga osumnjičeni nije izveden pred sudiju te saslušan u vezi pitanja koja se odnose na lišavanje slobode. Navedene odredbe Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda stvaraju obavezu da se lica lišena slobode po članu 5 stav 1 tačka c) navedene Konvencije, moraju u najkraćem roku izvesti pred sudiju ili pred drugi organ zakonom ovlašćen da vrši sudsku vlast i ta lica imaju pravo u razumnom roku biti suđena ili puštena na slobodu do suđenja, stim što se puštanje na slobodu može uvjetovati davanjem jemstva da će ta osoba pristupiti suđenju.

U konkretnom slučaju osumnjičeni koji ima prebivalište u RS, po utvrđenju suda izbjegava prijem poziva, odnosno nedostupan je organima gonjenja u Brčko Distriktu i sudu, pa je opravdano prvostepeni sud udovoljio zahtjevu Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH da se prema osumnjičenom M. M. donese rješenje o određivanju pritvora iz razloga predviđenih u članu 132 stav 1 tačka a) ZKP-a BD BiH. Nakon donošenja tog rješenja dana 13.04.2004. godine, prvostepeni sud je istog dana, u smislu člana 425 ZKP-a BD BiH izdao naredbu da se za osumnjičenim M. M. ima izdati potjernica da bi bio lišen slobode i priveden sudu. Kako osumnjičeni još nije lišen slobode po raspisanoj potjernici nije ni mogao biti izveden pred sudiju radi saslušanja u vezi zahtjeva Javnog tužioca za određivanje pritvora, pa shodno tome prvostepeni sud nije postupio protivno odredbama člana 5 stav 3 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda donoseći rješenje o određivanju pritvora prema osumnjičenom.

Međutim, kada osumnjičeni M. M. po raspisanoj potjernici bude lišen slobode Policija i Javno tužilaštvo Brčko Distrikta BiH su obavezni u skladu sa odredbama člana 5 stav 3 pomenute Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, u najkraćem roku osumnjičenog izvesti pred sudiju Osnovnog suda BD BiH da bi se osumnjičeni izjasnio u vezi osnova sumnje koji stoje protiv njega vezano za počinjenje krivičnog djela i da bi se izjasnio o osnovanosti određivanja pritvora. Tom

prilikom sud će preispitati svoju odluku o određivanju pritvora, a sukladno odredbama člana 5 stav 3 pomenute Konvencije, odlučice da li će osumnjičenog postupti na slobodu pod uslovom davanja jemstva kojim bi se obezbjedilo da se osumnjičeni odaziva pozivima suda, odnosno suđenju.

Kako je žalba branioca osumnjičenog M. M. u cijelosti neosnovana, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja, a na osnovu člana 321 ZKP-a BD BiH.

ZAPISNIČAR

Olga Antolović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Damjan Kaurinović